

Llegiu el text següent i triau, en cada cas, la resposta correcta, d'acord amb el contingut del text.

(!) *Escriviu les respostes en el full òptic.*

MOLT MÉS QUE MASCOTES!

Potser en alguna ocasió heu vist pel carrer un ca que guia una persona cega. Però hi ha moltes altres situacions en què aquests animals ens poden ajudar. Són els cans d'assistència.

Què fan?

Aquests cans acompanyen i ajuden persones que tenen alguna discapacitat o malaltia. I ho fan tant físicament (fent coses que les persones no poden fer) com psicològicament (avisant o ajudant).

Com es trien?

Moltes vegades són cans abandonats o perduts que es troben en una canera. Se'n tria un i es creen situacions per veure com reacciona.

Es valora com es comporta i així se sap quines habilitats té: sensibilitat a l'oïda, a l'olfacte, relació amb els humans... Per seleccionar els cans, cal saber llegir en el seu llenguatge corporal allò que fan, allò que diuen.

Què aporten?

Aquests animals, davant la llei, són una ajuda tècnica, com ho és una cadira de rodes o un audiòfon. Però l'ajuda del ca va molt més enllà i té una sèrie d'avantatges:

- Es mou per ell mateix i s'adapta molt més a la realitat del moment.
- Crea un lligam afectiu, una amistat única i especial amb el seu amo.
- Dona suport psicològic a l'amo, que guanya independència, seguretat i s'integra millor en les relacions amb els altres.

Tothom en pot tenir?

Per tenir un ca d'assistència, primer us han d'agradar els cans. Perquè, a més de cuidar-lo (treure'l a passejar, dur-lo al veterinari, netejar-lo...), el propietari ha de ser disciplinat i mantenir les conductes que l'animal ha après.

Quins tipus de ca d'assistència hi ha?

- **Ca PIGALL.** És el més freqüent. Fa de guia de persones cegues o que no hi veuen bé del tot. Ha de ser un animal serè i molt obediènt: el seu dia a dia és ple d'ordres que cal complir!
- **Ca de SERVEI.** Ajuda persones que tenen problemes per a moure's bé. Aquests cans obren i tanquen portes, interruptors, calaixos; porten objectes... Ha de ser un ca tranquil, previsible i pacient.
- **Ca de SENYALITZACIÓ DE SONS.** Acompanya persones sordes o que tenen problemes d'audició. És capaç de diferenciar timbres, telèfons, el nom de l'amo, el plor d'un infant... Per comunicar-se amb l'amo, li toca el peu, s'aixeca sobre les potes del darrere... El seu objectiu és cridar-li l'atenció. Ha de saber reaccionar molt bé als sons, tenir curiositat pels renous, ser investigador, tenir iniciativa... Només un petit renou li farà aixecar les orelles.
- **Ca d'AVÍS.** Assisteix persones que pateixen epilèpsia o diabetis. A través de l'olfacte detecta un canvi de substàncies en el cos de l'amo i anuncia que hi pot haver una crisi. Ha de ser un bon descobridor d'olors perquè, a partir de l'olfacte, detecta una baixada de sucre o un atac epilèptic.

Com es preparen els cans?

La clau dels entrenaments és el reforç positiu. Hi ha tres reforçadors bàsics:

- **El menjar:** se'ls dona un petit premi cada vegada que fan el que se'ls demana.
- **El joc:** un cop han fet la feina, se'ls fa jugar i fer activitats divertides per compensar-ho.
- **L'afecte:** quan responen bé al que se'ls ha demanat, se'ls compensa amb manifestacions d'afecte, amb carícies i amb la veu.

1. En general, aquest text...

- a) explica com són els cans d'assistència, una raça especial per a les persones cegues.
- b) aporta informació diversa sobre els cans d'assistència: les capacitats que tenen, a quines persones ajuden, com s'entrenen...
- c) explica com ho ha de fer una persona amb discapacitat per comprar un ca que l'ajudi.

2. Quina és l'afirmació vertadera?

- a) Tots els cans d'assistència han de tenir molt bona oïda.
- b) Aquests cans es crien des de petits en centres especials on reben entrenament diari.
- c) Cada tipus de ca d'assistència té una habilitat i un caràcter especials.

3. Comparat amb altres aparells (per exemple, una cadira de rodes), quin avantatge té un ca d'assistència?

- a) És més econòmic.
- b) És com un amic.
- c) És més ràpid.

4. Quin tipus de ca necessita una persona que, per exemple, camina amb dificultat?

- a) Un ca de servei.
- b) Un ca pigall.
- c) Un ca d'avís.

5. Què fa un ca de senyalització de sons per avisar el seu amo?

- a) El toca.
- b) S'ajeu al terra.
- c) El llepa.

Ex. 1	Encerts	5	4	3	2	1	0
	Punts		14	10,5	7	4,67	2,33

ÀREA 2. Exercici 2

6 punts

Llegiu el text que teniu a continuació i responeu si les afirmacions següents són vertaderes (a) o falses (b), d'acord amb el contingut del text.

(!) *Escriviu les respostes en el full òptic.*

El desert del Sàhara

El desert del Sàhara és el desert d'arena més gran del món, ho sabíeu? Es troba al nord d'Àfrica i té més de 2,5 milions d'anys. L'extensió és d'aproximadament el 27 % del continent africà; és a dir, és quasi tan gran com Europa o els Estats Units. En aquest desert, s'hi han filmat moltíssimes pel·lícules i reportatges.

La major part del Sàhara són grans superfícies planes de terreny amb roques, mentre que les extenses formacions de dunes d'arena que associem amb el desert només representen una petita part de la superfície. Algunes de les dunes supera els 180 metres d'alçada. El punt més alt al Sàhara és l'Emi Koussi, un volcà de 3.415 metres!

En la nostra ment, tots associem el Sàhara a l'absència d'aigua, però diuen que just davall hi ha un mar, el mar d'Albienne, que és el llac subterrani més gran del món. I és que, fa 8.000 anys, el que ara és arena era un paisatge humit ple de muntanyes, boscos, animals... i també de persones. Diferents cultures han habitat aquest espai des de fa milers d'anys. En són una mostra les pintures trobades en les parets de les coves, que representen una gran varietat d'animals, com el cocodril. També s'hi han trobat fòssils de dinosaures.

L'aigua subterrània és la que permet la vida a la població nòmada que viu en aquest desert, els tuàregs, que suporten la calor amb llargues túniques de color blau. Aquests *homes blaus* caminen molts quilòmetres cada any amb les seves famílies seguint els estels que els guien el camí i els duen als pous que només ells coneixen. Devora els pous, planten les seves tendes, anomenades *khaimes*, i queden en aquest lloc fins que l'aigua s'acaba i han de tornar a partir.

Els habitants originaris del Sàhara són els berbers (que en la seva llengua vol dir *persones lliures*) i els tuàregs, que ja hem comentat. Al costat de les muntanyes de l'Atlas, abans d'entrar a dins les dunes, hi ha petites zones amb molta vegetació, ja que s'hi ha pogut canalitzar un poc d'aigua de les muntanyes. Allà les palmeres i els dàtils contrasten amb la terra seca i l'arena: són els famosos oasis, on viuen molts berbers a pobles fets de fang i palla.

6. **El desert del Sàhara té més o manco la mateixa extensió que Europa o els Estats Units.**
 - a) Vertader
 - b) Fals

7. **Les dunes ocupen gairebé tota la superfície del Sàhara, tot i que també hi ha algunes parts de roques.**
 - a) Vertader
 - b) Fals

8. **La duna més alta del Sàhara supera els 3.000 metres d'alçada.**
 - a) Vertader
 - b) Fals

9. **Molts anys enrere, aquesta part del món no era tan seca i hi habitaven animals com els dinosaures i els cocodrils.**
 - a) Vertader
 - b) Fals

10. **Els tuàregs viuen en tendes i els berbers en cases de fang.**
 - a) Vertader
 - b) Fals

Ex. 2	Encerts	5	4	3	2	1	0
	Punts	6	4,5	3	2	1	0